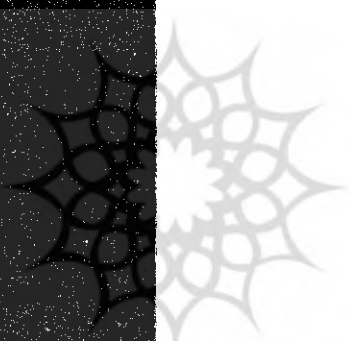

جستار دوم

پژوهشگاه علوم انسانی
پرتال جامع علوم انسانی

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

در این شماره سه نامه از سه خواننده گرامی مجله چاپ میشود که هر یک به نوبه خود مبین توجه مخصوص خوانندگان به مندرجات مجله بررسیهای تاریخی است.

نامه اول را آقای محمد زینی فرستاده اند و مربوط به مقاله (چند فرمان تاریخی) مندرج در شماره ۶ سال ششم میباشد و ما با تأیید نظر نویسنده محترم برای اطلاع خوانندگان و تصحیح نکات ذکر شده بدرج آن مبادرت مینمائیم.

نامه دوم را که آقای رضا فرهنگداری ارسال داشته اند مربوط به مقاله (سیمای تاریخ و فرهنگ ایران در موزه های تاریخ و باستانشناسی اتحاد جماهیر شوروی) مندرج در شماره ۶ سال پنجم که بقلم آقای دکتر پرویز ورجاوند میباشد. ما برای اطلاع ایشان بچاپ آن مبادرت مینمائیم.

نامه سوم را آقای رضا امین سبحانی همراه بایک سکه از شاه اسماعیل سوم صفوی فرستاده اند. که تاریخ ضرب آن وارو زده شده است. ضمن سپاسگزاری از ایشان بچاپ آن نیز مبادرت گردید.

بررسیهای تاریخی

مدیر مسئول و سردبیر محترم مجله بررسیهای تاریخی

با اهداء سلام، زحمت افزا میشود: در موقع مطالعه شماره ۶ سال ششم آن مجله گرامی زیر عنوان (چند فرمان تاریخی) بچند ققره اشتباه برخوردیم بنظر رسید که مراتب را بحضور عالی اعلام دارم تا در صورتیکه مقتضی بدانند دستور فرمایند در یکی از شماره های آینده بدرج آن اقدام شود زیرا حیفاست اینگونه اسناد تاریخی در آن مجله شریفه که شهرت جهانی یافته غلط منعکس گردد.

۱ - صفحه ۲۷۷ ذیل سجع مهر (هو-الغایت علی) قید شده که صحیح آن (هو العلی الغالب) میباشد و بعد سجع مهر را بشرح زیر قید نموده اند (مهر شاه غازی السلطان السلطان) که صحیح آن (السلطان بن السلطان محمد شاه غازی) میباشد.

۲ - در همان صفحه سطر چهارم قید شده (پیشخدمت خاصه ، عمله را) در صورتیکه صحیح آن (پیشخدمت خاصه باغمیشه را) میباشد «باغمیشه یکی از محلات واقعه در شمال شرقی شهر تبریز است.»

۳ - در همان صفحه سطر پنجم بتولات نادرست و تیولات صحیح میباشد و نیز در سطر ۸ مشارالیهما درست میباشد نه مشارالیهها و در سطر ۱۲ نیز در اصل سند حاج محمدخان نوشته شده ولی در دست نویس حاج محمدخان ثبت گردیده البته از نظر املائی حاج محمدخان درست است ولی چون اصل سند نیز گراور شده می بایست عیناً بشکلی که در سند قید شده منعکس میشد منتهی در ذیل صفحه اشتباه املائی فرمان نگار نیز تذکره داده میشود.

۴ - در صفحه ۲۷۸ سطر اول قید شده (یک کلمه خوانده نشد) کلمه مزبور (آنسرحد) است .

۵ - باز در همان صفحه سطر ۸ در اصل فرمان (حقایق نصاب) قید شده در صورتیکه در متن چاپی حقایق نصاب منعکس شده البته درست و صحیح نصاب با «س» صحیح است ولی میبایست عیناً کلمه مزبور بشرح سند قید و در ذیل صفحه اشتباه فرمان نگار تذکره داده شود .

۶ - در صفحه ۲۷۸ سطر ۱۰ اودئیل خیریت تحویل صحیح میباشد نه (اودئیل خیری تحویل)

با تقدیم احترامات شایسته محمد زینی

مجله محترم بزرسیهای تاریخی

..... در مجله شماره ۶ سال پنجم شماره مسلسل ۳۰ بهمن-اسفند ۹۴ در صفحه ۲۱ تصویری چاپ شده است که زیر تصویر چنین نوشته (در این تصویر در وسط نقش يك آتشدان و در دو جانب آن دو سرباز نکهبان طرح شده است) ولی در این تصویر سمت چپ تصویر شاهنشاه ساسانی است تصویر کاملاً گویا. بدلیل اینکه روی سر شاه تاج کره‌ای شکل و دو بال در طرفین. تاج مخصوص ساسانیان و طوق و یاره جواهر نشان.

نفر سمت راست هم بهمین شکل با تاج چهار کنگره که سه کنگره آن بخوبی دیده میشود آنهم مربوط بزمان ساسانیان با لباس جواهر نشان.

پس در اینصورت اینها سرباز نیستند تصویری از شاهان ساسانی است. باستناد سنگ نگاره نقش رستم از شاپور یکم که در مقابلش والرین و در پشت سر موبد موبدان و نبشته‌ای بزبان پهلوی که در اثر کوشش پیگیر شاپور در راه گسترش آئین زرتشت سخنها رفته است. بازهم باستناد مقبره داریوش کبیر و آن سنگ نگاره بزرگ شاهنشاه ایستاده در مقابلش آتشدان کمان بدست در بالا و راست آتشدان دوسپنتای مقدس زرتشت دیده میشود. بعد از هخامنشیها دیگر کوششی در راه گسترش آئین زرتشت نشد تا زمان ساسانیان که شاهنشاهان ساسانی حامی و گسترش دهنده و نکهبان آئین زرتشت بوده‌اند. و سه نقطه‌ای که روی نقش دیده میشود سه سپنتای مقدس است - فروهر

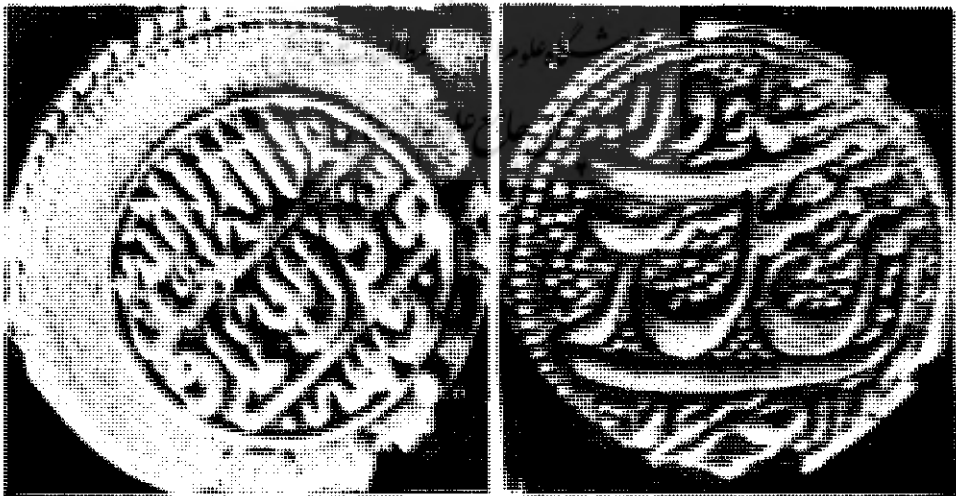
نکهبان شاهان - خورشید نیرو و بخش - آتش . رضا فرهنگد

مجله محترم بررسی های تاریخی

..... در شماره سوم سال ششم مجله بررسیهای تاریخی توضیحی از جناب آقای محمد مشیری چاپ شده و بدو سکه از ناصرالدین شاه و يك سکه از محمدعلیشاه قاجار که تاریخ ضرب آنها و ارزده شده اشاره شده بود اینست برای مزید توضیح جناب ایشان سکه دیگری را که مربوط بشاه اسماعیل سوم میباشد و تاریخ ضرب آن نیز و اروست معرفی مینماید:

يك روى آن : بنده شاه ولايت اسمعيل ضرب رشت ۷۶۱۱- روى ديگر:
لااله الا الله محمد رسول الله على ولى الله قطر ۲۳ ميليمتر است که برای اطلاع خوانندگان آن مجله تقدیم گردید.

رضا امین سبحانی

کتابهای رسیده :

کتاب تاریخ روابط ایران و عراق تألیف دانشمند ارجمند آقای مرتضی مدرسی چهار دهی در فروردین ماه ۱۳۵۱ با قطع وزیری در ۳۸۴ صفحه توسط کتابفروشی فروغی منتشر و در دسترس علاقمندان به تاریخ ایران قرار گرفت .

خوانندگان ارجمند مجله بررسیهای تاریخی با آثار این نویسنده پرکار آشنائی دارند و تاکنون چند مقاله از ایشان در این مجله بچاپ رسیده است . آقای مدرسی چهاردهی در فصول مختلف کتاب روابط سیاسی ، فرهنگی ، اقتصادی و نظامی ایران و عراق را مورد بحث قرار داده اند و درباره موضوعات تحت عناوین خلفا در قلمرو آل بویه ، بغداد و بصره در قلمرو شهریار زند ، نقش ایرانیان در استقلال عراق ، بناهای ایرانی در عراق و ...

تحقیق نموده اند که خود مبین احاطه کامل و اطلاعات وسیع نویسنده به روابط بین این دو کشور همسایه میباشد .

مطالب این کتاب ، همانطوری که نویسنده محترم در مقدمه ذکر کرده اند ، قبلاً در مجله بررسی‌های تاریخی ، و مجله های وحید ، ارمغان و مجله کانون سردفتران بچاپ رسیده است که اینک مجدداً در یک مجلد تحت عنوان «تاریخ روابط ایران و عراق» در اختیار علاقمندان قرار گرفته و امید است با اطلاع وسیعی که ایشان در مورد تاریخ روابط ایران و عراق دارند موفق شوند مجلدات دیگر این کتاب را تدریجاً چاپ و منتشر نمایند. ما موفقیت روزافزون این نویسنده ارجمند را آرزو مندیم .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
بررسی‌های تاریخی
پرتال جامع علوم انسانی

مجله
بررسی های تاریخی

مدیر مسئول و سردبیر

سربنگ یحیی شهیدی

مدیر داخه : سروان محمد وهرام

مجله تاریخ و تحقیقات ایران شناسی - نشریه ستاد بزرگ ارتشتاران

اداره روابط عمومی - بررسیهای تاریخی

جای اداره : تهران - میدان ارک

نشانی پستی : « تهران ۲۰۰ »

تلفن ۲۲۴۲۲

بهای هر شماره مجله } برای نظامیان و دانشجویان ۳۰ ریال
} برای غیر نظامیان ۶۰ ریال

بهای اشتراك سالانه ۶ شماره } برای نظامیان و دانشجویان ۱۸۰ ریال
} در ایران برای غیر نظامیان ۳۶۰ ریال

بهای اشتراك در خارج از کشور : سالیانه ۶ دلار

برای اشتراك : وجه اشتراك را به حساب ۷۱۴ بانك مرکزی با ذكر جمله « بابت اشتراك مجله بررسی های تاریخی » پرداخت و رسید را باننشانی کامل خود به دفتر مجله ارسال فرمائید .

محل تکفروشی : کتابفروشیهای ، طهوری - شعبات امیر کبیر - نیل

و سایر کتابفروشی های معتبر

اقتباس بدون ذکر منبع ممنوع است